

energocoaching
česko - slovenského prihraničia

Na projekty zamerané na úsporu energie a využívanie obnoviteľných zdrojov energie (OZE), ktoré prispievajú k prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo, je do roku 2023 vyčlenených takmer 940 miliónov eur z európskych fondov.

Využiť ich budú môcť podnikatelia, ústredné orgány štátnej správy, samosprávy, vyššie územné celky, ale aj domácnosti.

Najskôr úspora energie, potom OZE

Znižovanie energetickej náročnosti má byť systematické, opatrenia sa majú navzájom dopĺňať tak, aby bol maximálne využitý potenciál úspor energie. **Prioritou je znížiť potrebu energie** a až následne pokrývať nevyhnutnú spotrebu z účinných systémov centrálného zásobovania teplom alebo z obnoviteľných zdrojov energie. V minulosti bolo veľa prípadov, keď už pred obnovou budov nakúpili drahšie zariadenia na využívanie OZE, ktoré boli po znížení potreby energie zbytočne predimenzované. Aj preto má byť oveľa väčší dôraz kladený na fázu prípravy projektov a súvisiacu inžiniersku činnosť. Európska únia vyžaduje, aby boli podporené opatrenia systematické, a ich prínosy merateľné.

Podmienkou je analýza

Získanie podpory je vo väčšine prípadov podmienené vypracovaním analýz, ktoré zmapujú aktuálny stav pred realizáciou projektu. Na základe nich bude určený potenciál energetických úspor a aj spôsob, ako úspory dosiahnuť. O prostriedky bude možné požiadať v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia (OP KŽP), ktorý riadi Ministerstvo životného prostredia SR. O administráciu zelených projektov podporených v rámci prioritnej osi 4 nazvanej Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch sa bude starať Slovenská inovačná a energetická agentúra (SIEA), ktorá je príspevkovou organizáciou Ministerstva hospodárstva SR.

Päť priorit

Schválených je päť základných investičných priorit. **Pomoc bude zameraná na využívanie obnoviteľných zdrojov energie, na energeticky úsporné opatrenia v podnikoch a vo verejných budovách, ďalej na prípravu regionálnych a lokálnych nízkouhlíkových stratégií a rozvoj účinnejších systémov centralizovaného zásobovania teplom.** Najčastejšie sa spomedzi možností pripravovanej európskej pomoci spomínajú príspevky na využívanie obnoviteľných zdrojov energie v rodinných a bytových domoch, ktoré budú k dispozícii po prvý raz. Domácnosti budú môcť využiť celkom sto miliónov EUR na inštaláciu malých fotovoltaických systémov a veterných turbín s inštalovaným elektrickým výkonom do 10 kW, ďalej slnečných kolektorov, tepelných čerpadiel a kotlov na biomasu.

energocoaching
česko - slovenského prihraničia

OZE v mieste spotreby

Pokračovať bude podpora výroby biometánu, využitia bioplynu, skládkového plynu a plynu z čistiarní odpadových vôd, ako aj vodnej a geotermálnej energie a tepelných čerpadiel. Solárne kolektory a fotovoltaické systémy budú mať nárok na získanie príspevku len ako súčasť komplexných projektov zameraných na znižovanie spotreby energie v podnikoch a vo verejných budovách. Inštalácie musia byť na budovách a získaná energia by mala byť využitá priamo v nich. **Všeobecne budú podporované najmä projekty, v ktorých bude uprednostnená lokálna spotreba vyrobenej energie v reálnom čase alebo prostredníctvom akumulácie.** Cieľom je obnoviteľné zdroje využívať tam, kde sa nachádzajú. Treba pripomenúť, že kombinovať investičnú podporu z fondov s podporou prostredníctvom výkupných cien nie je od 1. januára. 2014 možné.

Obmedzenie pre biomasu

Pri podpore zariadení na využívanie OZE prišlo k najvýraznejším zmenám v prípade biomasy. **Obmedzenia sa týkajú projektov zameraných nielen na vybudovanie zdroja, ale aj na využitie biomasy pri obnove budov. Podporované zariadenia na využitie biomasy musia spĺňať nové prísnejšie nízkoemisné kritériá, ktoré Európska únia pripravuje v smernici pre stredne veľké spaľovacie zariadenia pri väčších zdrojoch. Už teraz je jasné, že podporovaná bude len výstavba takých zariadení na využívanie biomasy, ktoré nahradia existujúce na báze fosílnych palív s maximálnym tepelným príkonom 20 MW.** Príslušné kritériá k tejto podmienke musí ešte Slovensko vypracovať. Kým nebudú kritériá schválené, nebude možné čerpať pomoc v tejto oblasti. Pri zdrojoch do 1000 kW bude potrebné spĺňať podmienky rozhodnutia Európskej komisie o ekodizajne kotlov na tuhé palivá.

Na budovy komplexne

Pri investičnej prioritě zameranej na zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov bude možné navrhnúť aj opatrenia na využívanie OZE. Ale nové zariadenia na zabezpečenie tepla z OZE bude možné s podporou inštalovať iba vtedy, ak budova nie je pripojená na systém účinného centrálného zásobovania teplom. Prioritou bude podporiť komplexné projekty s najvyšším potenciálom úspor energie. Obnova s pomocou EÚ môže zahŕňať modernizáciu vykurovacích a klimatizačných systémov, systémov prípravy teplej vody, osvetlenia, ale aj výťahov, ak sa tým ušetrí energia. Samozrejmosťou by mala byť inštalácia systémov merania a riadenia spotreby energie. Zafinancovať z európskych zdrojov bude možné aj zmenu spôsobu zásobovania teplom v budovách, ak sa tým využijú účinné systémy CZT. Systém je účinný vtedy, ak sa doň dodáva minimálne 50 % tepla z OZE, alebo 75 % tepla z kombinovanej výroby elektriny a tepla, alebo 50 % tepla z priemyselných procesov (iných ako výroba elektriny, napr. cementárenská pec), prípadne 50 % z kombinácie prechádzajúcich možností. Z fondov bude podporovaná iba obnova verejných budov mimo bratislavského kraja.

Pozor na parametre

Nevyhnutnou podmienkou podpory je dosiahnutie lepších parametrov, ako sú minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť budov podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Obnovená budova preto musí byť nízkoenergetická, ultranízkoenergetická alebo budova s takmer nulovou potrebou energie. V tomto roku to

energocoaching
česko - slovenského prihraničia

znamená, že globálny ukazovateľ potreby energie, ale aj všetky ukazovatele pre jednotlivé miesta spotreby musia byť v energetickej triede B. Od budúceho roka sa podmienky sprísnia. Budovy s ambíciou získať podporu musia mať globálny ukazovateľ lepšie ako horná hranica energetickej triedy A1 a ostatné ukazovatele pre jednotlivé miesta spotreby musia byť aspoň v energetickej triede B. Ak nebude toto kritérium splnené, projekt nebude možné z európskych fondov podporiť. Pomoc na obnovu verejných budov bude možné získať aj z Integrovaného regionálneho operačného programu, ale aj tam si Európska komisia presadila rovnako prísne požiadavky.

Čo nie?

Podporené budú samozrejme projekty len pre tie budovy, ktoré bude verejný sektor v zmysle plánovanej reformy verejnej správy na národnej, resp. lokálnej úrovni preukázateľne dlhodobo využívať. Podpora obnovy verejných budov, v ktorých sa prenajíma viac ako 20 % plochy komerčnému nájomcovi, bude neoprávnená. Nebudú podporované ani projekty, v rámci ktorých sa zvýšia emisie znečisťujúcich látok do ovzdušia v porovnaní so súčasným stavom v predmetnej lokalite. To znamená, že sa nebude dať zameniť zemný plyn za biomasu, pretože s biomasou sa veľmi pravdepodobne zvýšia emisie znečisťujúcich látok do ovzdušia. Ak sa pred tým v budove využívalo uhlie, projekt môže obsahovať aj prechod na biomasu. Problémy so splnením podmienky nezvyšovania emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia nemajú tepelné čerpadlá s elektrickým pohonom, slnečné tepelné kolektory, fotovoltické panely a veterné turbíny.

Čo áno?

Zoznam oprávnených výdavkov sa ešte len pripravuje, ale prvé úvahy napovedajú, že by mohli byť **okrem výdavkov na zlepšovanie tepelnotechnických vlastností stavebných konštrukcií a modernizáciu technických zariadení, ktoré budú mať vplyv na zníženie energetickej náročnosti budov, preplatené do určeného limitu aj výdavky na projekt, vrátane stavebného dozoru, výdavky na energetický audit, a po obnove aj vypracovanie energetického certifikátu podľa zákona č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov. Pri splnení určených podmienok by mali byť preplatené aj výdavky vynaložené na revízie, technické prehliadky, funkčné skúšky, garančné a emisné merania. Zatiaľ sa ráta aj s podporou pri vybudovaní prípojky k rozvodu tepla (v prípade výmeny rozvodov, rekonštrukcie existujúcich prívodov tepla), ktorý spĺňa podmienky účinného systému centralizovaného zásobovania teplom.**

Maximálne 100% alebo 95 % len s úsporou nad 50 %:

Pri obnove budov organizácií štátnej správy sa uvažuje o prefinancovaní maximálne 100 % oprávnených výdavkov vynaložených na obnovu. Pri budovách vyšších územných celkov, obcí a príspevkových alebo rozpočtových organizácií v ich zriaďovateľskej pôsobnosti môže maximálna intenzita pomoci dosiahnuť 95 %. Maximálna intenzita financovania sa bude dať pravdepodobne uplatniť iba v prípade, ak plánovaná úspora na vykurovanie dosiahne viac ako 50%. Inak bude podpora nižšia a pri plánovaných úsporách predbežne menej ako 30 % si bude musieť prevádzkovateľ budovy hľadať iné zdroje financovania, napríklad u poskytovateľov energetických služieb. **Uprednostňovať by sa mali projekty, kde je potenciál úspor najväčší.** Keďže sa v

energocoaching
česko - slovenského prihraničia

mnohých budovách doteraz žiadne úsporné opatrenia nerobili, väčšina z nich má potenciál vďaka obnove usporiť viac ako 50 % potreby energie na vykurovanie.

Strategicky na úspory

Pri 4. investičnej prioritě sa bude podporovať vypracovanie a implementovanie plánov a opatrení súvisiacich s nízkouhlíkovými stratégiami pre všetky typy území. Obce, mestá, vyššie územné celky alebo iné typy regiónov sa tak budú môcť vďaka podpore EÚ venovať posúdeniu stavu zásobovania všetkými formami dostupnej energie, vrátane dopravy. Ak bude v lokalite aj centrálně zásobovanie teplom, musí byť súčasťou nízkouhlíkovej stratégie aj aktualizácia koncepcie rozvoja obce v oblasti tepelnej energetiky. Obce si tak splnia povinnosť, ktorá vyplýva zo zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike. Výhodou je, že vďaka príspevku bude možné vypracovať dokumenty, podporená bude aj príprava konkrétnych projektov. Ak si mesto, obec alebo samosprávny kraj vypracuje stratégiu, v rámci ktorej bude chcieť realizovať konkrétne projekty, na prípravu týchto projektov – či už financovaných z vlastných prostriedkov alebo z dotačných mechanizmov, bude môcť získať finančné prostriedky aj na vytvorenie pracovných miest pre pracovníkov, ktorí sa budú systematicky a intenzívne venovať energetickým projektom.

Energetické audity pre MSP

Keďže je každý členský štát EÚ povinný zabezpečiť pre malých a stredných podnikateľov (MSP) programy na realizáciu energetických auditov, ráta sa aj s touto pomocou. Za podnik sa považujú napríklad aj 100 % štátne alebo obecné spoločnosti, ak majú štatút akciovej spoločnosti alebo spoločnosti s ručením obmedzeným. V ich prípade si však treba overiť, či nie sú podľa definície považované za veľké podniky, pretože tie príspevok na energetický audit nebudú môcť získať. Pre nich je vypracovanie energetického auditu podľa zákona č. 321/2014 Z. z. o energetickej efektívnosti povinné a to už do 5. 12. 2015.

Príspevok na energetické služby

Novinkou pre subjekty štátnej správy a územnej samosprávy je možnosť získať finančné prostriedky na prípravné práce pred poskytnutím energetickej služby s garantovanou úsporou. Je to služba, pri ktorej je možné splácať investície do energetickej úsporných opatrení z úspor nákladov na energiu. Pred uzatváraním zmlúv so spoločnosťami poskytujúcimi energetické služby je veľmi dôležité, aby bola vopred pripravená dôkladná analýza, ktorá potvrdí alebo vyvráti, či je možné službu uplatniť. **Z fondov bude možné získať prostriedky na prípravnú dokumentáciu i na vypracovanie zmluvy o poskytnutí garantovaných energetických služieb.**

Aj príspevky na rozvody tepla

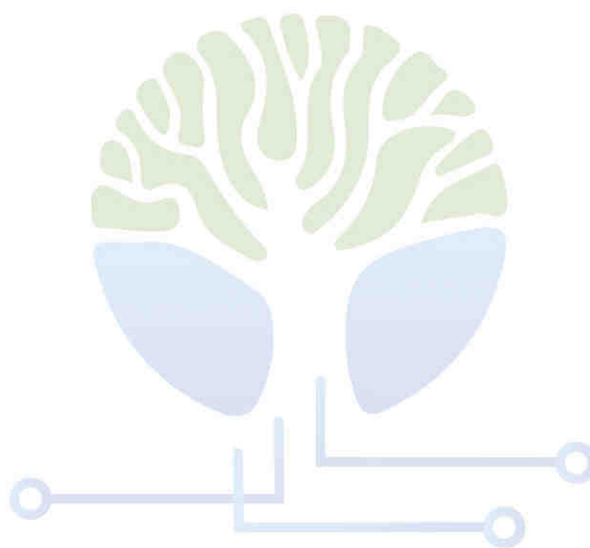
Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia verejných rozvodov tepla bude taktiež oprávnená na získanie podpory. Prioritou budú účinné systémy centrálně zásobovania tepla. V pláne je podporiť aj výstavbu, rekonštrukciu a modernizáciu zariadení na výrobu elektriny a tepla vysoko účinnou kombinovanou výrobou s maximálnym tepelným príkonom 20 MW. Väčšie zariadenia na výrobu tepla si budú musieť zabezpečiť financovanie rekonštrukcie a modernizácie z iných zdrojov. Mnohé z uvedených možností, ako znížiť spotrebu energie a zvýšiť využívanie obnoviteľných zdrojov energie, budú aktuálne už tento rok. Harmonogram

energocoaching
česko - slovenského prihraničia

prvých výziev na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok z Operačného programu Kvalita životného prostredia je už zverejnený na stránke Ministerstva životného prostredia SR

Vedúcim partnerom projektu je Energetická agentura Zlínskeho kraje, o.p.s.

Obecne prospešná spoločnosť bola založená Zlínskym krajom v roku 2006 so zámerom pomoci rozvoja územia kraja, podpore zvyšovania účinnosti, efektívnosti a sebestačnosti vo využívaní zdrojov energie a rozvoji zamestnanosti.

kontakt:

Třída Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín,
Česká republika
www.eazk.cz ; +420 577 043 940
info@eazk.cz

Hlavným cezhraničným partnerom projektu je Eko-Centrum, o.z.

Základným poslaním neziskového občianskeho združenia je aktívne prispievať k ochrane životného prostredia a zveľaďovať prírodné dedičstvo oravského regiónu. Jeho snahou je pripravovať a realizovať rozvojové projekty oravských obcí a tým všestranne podporovať trvale udržateľný rozvoj regiónu Orava.

Oravský Podzámok č. 60,
027 41 Oravský Podzámok,
www.ekocentrum.sk; +043 238 8740;
info@ekocentrum.sk

Projekt je podporený v rámci Operačného programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007-2013 na základe zmluvy číslo Z 2242032001801 o poskytnutí finančného príspevku. Celkový rozpočet projektu je 225 159 €, pričom podpora z ERDF tvorí 186 637 €. Projekt bol zahájený 1.10.2012 a bude končiť 28.2.2015.